

Brüsszel, 2018.5.23.
COM(2018) 403 final

*Limited
Embargo until adoption*

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

**a Cseh Köztársaság 2018. évi nemzeti reformprogramjáról,
amelyben véleményezi a Cseh Köztársaság 2018. évi konvergenciaprogramját**

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

a Cseh Köztársaság 2018. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi a Cseh Köztársaság 2018. évi konvergenciaprogramját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására²,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira³,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) A Bizottság 2017. november 22-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2018. évi európai szemeszterét. A Bizottság kellő figyelmet fordított az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérére. Az Európai Tanács 2018. március 22-én jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2017. november 22-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben a Cseh Köztársaságot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.
- (2) A Cseh Köztársaságra vonatkozó 2018. évi országjelentést⁴ 2018. március 7-én tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2017. július 11-én elfogadott országspecifikus ajánlások és az előző években elfogadott ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán a Cseh Köztársaság által elért eredményeket.

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² COM(2018) 403 final.

³ P8_TA(2018)0077 és P8_TA(2018)0078.

⁴ SWD(2018) 202 final.

- (3) A Cseh Köztársaság 2018. április 30-án benyújtotta 2018. évi nemzeti reformprogramját és 2018. évi konvergenciaprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (4) A vonatkozó országspecifikus ajánlásokat figyelembe vették az európai strukturális és beruházási alapok 2014–2020 közötti időszakra szóló programozása során. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést⁶.
- (5) A Cseh Köztársaság jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. 2018. évi konvergenciaprogramjában a kormány államháztartási többlettervezet a 2018 és 2021 közötti időszakra. A középtávú költségvetési cél – a GDP 1,0 %-ának megfelelő strukturális hiány – a programidőszak egésze során biztonsággal teljesül. A 2018. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság 2021-ra várhatóan fokozatosan 29,9 %-ra mérséklődik. A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. Az állami beruházások várható élénkülését és a közszféra béreinek további növekedését figyelembe véve a költségvetési célok elérésének kockázatai nagyjából kiegyensúlyozottnak tűnnek. A Bizottság 2018. tavaszi előrejelzése alapján a strukturális egyenleg 2018-ban várhatóan a GDP 0,9 %-ára, 2019-ben pedig a GDP 0,2 %-ára csökken, és így továbbra is meghaladja a középtávú költségvetési célt. Összességében a Tanács véleménye szerint a Cseh Köztársaság 2018-ban és 2019-ben várhatóan meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.
- (6) Hosszú távon a költségvetés fenntarthatóságával kapcsolatban továbbra is közepes kockázatok állnak fenn a Cseh Köztársaság esetében. Miközben az előregedés költségei kihívást jelentenek az egészségügyi ellátás és a tartós ápolás-gondozás rendszere számára is, különös figyelmet igényelnek a nyugdíjrendszer változásai. Az előregedéssel kapcsolatos kiadások aktualizált előrejelzései az idősödésről szóló 2015. évi jelentésben jelzettnél nagyobb növekedést mutatnak. A nyugdíjkiadások a 2016. évi 8,2 %-ról 2070-re várhatóan a GDP 10,9 %-ára emelkednek. A nyugdíjkiadások várhatóan magasabb növekedése főként a nyugdíjkorhatár felső határának 65 évre történő korlátozását tükrözi. A törvényes nyugdíjkorhatárt nem igazítják automatikusan ki a várható élettartamnak megfelelően; ehelyett a felső határt 2019-től a kormány ötévente felülvizsgálja. Mivel a felső határ kiigazítása a kormány mérlegelési jogkörébe tartozik, a jelenlegi nyugdíjkiadási előrejelzések nem veszik figyelembe a nyugdíjkorhatár esetleges módosításait. Ezen túlmenően a nyugdíjindexálás nagyvonalúbb lett: a reálbérek 50 %-át veszi alapul, a korábbi 33 %-hoz képest. E változások 2070-ig a GDP 2 százalékpontjával növelik a kiadásokat. A jelenleg tárgyalt további változások – például az alapnyugdíj összegének és az idősebb

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

⁶ COM(2014) 494 final.

nyugdijasok nyugdíjának emelése – szintén ronthatják a fenntarthatósági mutatókat. Az egészségügyi ellátásra fordított állami kiadások hosszú távon az előrejelzések szerint a GDP 1,1 százalékpontjával emelkednek, ami meghaladja az Európai Unió becsült átlagos 0,9 százalékpontos növekedését. Ebben az összefüggésben vannak arra utaló jelek, hogy a járóbeteg-ellátás és a fekvőbeteg-ellátás terén nem hatékony az erőforrások felhasználása.

- (7) A felelősségteljes költségvetési gazdálkodásra vonatkozó, 2017 eleje óta hatályos új törvény jelentősen megerősítette a cseh költségvetés keretrendszerét, és létrehozta a független költségvetési tanácsot. A független ellenőrzésekről szóló törvénytervezet esetében, amelynek elfogadásával a Cseh Köztársaság teljesítené a 2011/85/EU tanácsi irányelv még hiányzó átültetését, jelenleg a szolgálatközi véleményezési eljárás zajlik.
- (8) A Cseh Nemzeti Bank ajánlást tehet a makroprudenciális jelzalog-hitelezési limitek korlátozására, de korlátozott szankcionálási jogkörrel rendelkezik, mivel nem rendelkezik hivatalos felhatalmazással azok érvényesítésére. Míg a cseh bankok bizonyos aggregált szinteknek megfelelnek, nem tartották be teljes mértékben a Cseh Nemzeti Bank 2016. évi iránymutatásait. A kötelező erejű jogszabályi korlátok valószínűleg növelnék a megfelelés szintjét a bankok körében, biztosítanak a pénzügyi stabilitást, és csökkentenék a hitelfelvevők kockázatait. A Parlament 2018-ban várhatóan megvitatja a Cseh Nemzeti Bankról szóló törvényt módosító jogalkotási javaslatot.
- (9) A Cseh Köztársaság továbbra is kihívásokkal néz szembe a közbeszerzés átláthatóságának és hatékonyságának javítása, valamint a korrupció megelőzése terén. Bár a közbeszerzési keret javítása érdekében történtek bizonyos lépések, a verseny szintje továbbra is aggodalomra ad okot, mivel az összes közbeszerzési pályázat közel fele esetében egyetlen ajánlattevős eljárásra kerül sor. Ugyanakkor az elektronikus eljárások kötelező alkalmazásának törvénybe foglalása növelheti az átláthatóságot és a hatékonyságot. A cseh hatóságok továbbfejlesztették a cseh piacot a magánplatformok mellett kiszolgáló állami tulajdonú e-közbeszerzési alkalmazást, az ún. „Nemzeti elektronikus eszköz”-t, amelynek működése ezáltal várhatóan felhasználóbaráttá és megbízhatóbbá válik. Továbbra is jelentős tartalékok vannak az adminisztratív akadályok megszüntetésében, valamint az összevont és stratégiai közbeszerzés lehetőségeinek kiaknázásában, melyek által jobb ár-érték arány érhető el. Mind a központi, mind a helyi hatóságok célzott kezdeményezéseket indítottak a közbeszerzési eljárásokban részt vevő személyzet képzése érdekében. Mindazonáltal a közös közbeszerzési intézkedések kialakítása és a kellő szakértelem biztosítása továbbra is komoly kihívást jelent bizonyos területeken. Emellett a korrupció és a vesztegetési ügyek mind a vállalkozások, mind a nyilvánosság körében aggodalomra adnak okot. Noha a korrupcióellenes stratégia számos jelentős reformját elfogadták, egyes területek továbbra is az intézkedések hatókörén kívül maradtak.
- (10) Míg az e-kormányzat teljesítménye továbbra is az európai uniós átlag alatt marad, a szóban forgó szolgáltatások hozzáférhetőségének és rendelkezésre állásának biztosítása érdekében jogalkotási intézkedéseket fogadtak el. Egyes nagyszabású kezdeményezéseket várhatóan 2018-ban vezetnek be, de sikerük attól függ, hogy a hatóságok mennyire képesek ezeket ismertté tenni, és felhasználóbarát megoldásokat kínálni.
- (11) A beruházásokat egyes adminisztratív és szabályozási terhek hátráltatják. Ezek főként az építési engedélyekkel és az adózás bonyolultságával kapcsolatosak. Elismerést érdemel ugyanakkor, hogy a hatóságok elfogadták az építési törvény módosítását,

amely egyszerűsíti az építési engedélyezési eljárást azáltal, hogy az övezeti besorolásra vonatkozó határozat vagy a közös övezeti besorolási és építési engedély tartalmazza a környezeti hatásvizsgálatot. Ugyanakkor továbbra sem egyértelmű, hogy ez a nagy infrastrukturális projektek esetében is egyszerűsítene-e az eljárásokat, mivel a közös engedélyezés számos egyéb engedélyt nem foglal magában. A közlekedési infrastruktúra építését szabályozó törvény módosítását jelenleg tárgyalja a Parlament. Jóllehet az adóbehajtás javítása érdekében történeke változások az adórendszerben, az adószabályozás és az adókulcsok kérdése kiemeltebb helyre került az üzleti tevékenység szempontjából problémás területek listáján. Az új kormány jelezte, hogy az átláthatóság növelése és az adórendszer egyszerűsítése érdekében változtatások várhatók, ideértve a jövedelemadó-jogszabályok korszerűsítésére irányuló, folyamatban lévő tevékenységeket is. A megfelelési költségek kismértékben emelkedtek, és továbbra is az uniós átlag felett vannak. Bár a héa-ellenőrzési nyilatkozat további adóbevételeket eredményezett, növelte az adókövetelményeknek való megfeleléshez szükséges időt. Annak ellenére, hogy jelentősen csökkent az adójogszabályoknak való megfeleléshez szükséges idő, ez még mindig az egyik legmagasabb az Európai Unióban. Emellett az újonnan bevezetett kedvezményes hozzáadottértékadó-kulcsok növelhetik a héarendszer összetettségét, különösen a kis- és középvállalkozások tekintetében.

- (12) Míg a cseh gazdaság a tudásintenzív tevékenységek felé mozdul el, számos szűk keresztmetszet akadályozza egy jól teljesítő kutatási és innovációs rendszer kialakítását. A magánszféra kutatás-fejlesztési beruházásainak növekedése elsősorban a közvetlen külföldi befektetéseknek köszönhető. A hazai vállalkozások K+F kiadásai az elmúlt két évben csökkentek. A jelentős állami K+F beruházások ellenére a Cseh Köztársaság az állami finanszírozású tudományos bázis minősége tekintetében alulteljesít. Szakpolitikai intézkedéseket fogadtak el az egyetemek és a vállalkozások közötti kapcsolatok kiépítése és az állami finanszírozású tudományos szféra teljesítményének javítása érdekében, de az eddigi eredmények csekélyek, és a reformokat még nem hajtották végre teljes mértékben. Emellett a kutatási és innovációs rendszer irányítása továbbra is széttagolt.
- (13) Tekintettel a cseh munkaerőpiac szűk keresztmetszeteire a minőségi inkluzív oktatás és képzés elsődleges fontosságú. Az oktatási teljesítményt továbbra is erősen befolyásolja a diákok társadalmi-gazdasági háttere. A befogadó oktatási intézkedéseket végrehajtása még nem történt meg teljes mértékben, különösen a roma gyermekek esetében nem. A képzett tanárok hiánya – a demográfiai előrejelzésekre is tekintettel – azt jelzi, hogy a jövőben nagyobb kihívást jelenthet az oktatók felvétele és megtartása. A Parlament nem fogadta el a tanárok számára tervezett új szakmai életpályamodellt, amely összekapcsolta volna a folyamatos szakmai továbbképzést, az előmenetelt és fizetéseket. A tanárok fizetése továbbra is alacsonyabb, mint a felsőfokú végzettséggel rendelkező más munkavállalóké, bár a következő években további pedagógusi béremelések várhatók. A tanári szakma ezért továbbra is viszonylag kevésbé vonzó a tehetséges fiatalok számára. Az oktatás inkluzívabbá tételére irányuló – 2016-ban az Európai Szociális Alap támogatásával bevezetett – reform sikere végül a megfelelő és fenntartható nemzeti finanszírozás rendelkezésre állásától, a tanárok és tanárasszisztensek képzésétől, valamint az inkluzív oktatás előnyeivel kapcsolatos tudatosság növelésétől függ.
- (14) A Cseh Köztársaságban a munkaerőpiac jó teljesítményt nyújt. A foglalkoztatás az elmúlt hat évben folyamatosan nőtt, a munkanélküliség pedig jelentősen csökkent. A nők, az alacsony képzettségűek és a fogyatékkal élők foglalkoztatásában rejlő

lehetőségek mindazonáltal továbbra is kihasználatlanok. A munkaerőhiány miatt nagyobb szükség van munkaerőpiaci részvételük növelésére. A szülői szabadságot rugalmasabbá tevő közelmúltbeli intézkedések és a gyermekgondozási létesítmények számának emelkedése ellenére a nemek közötti foglalkoztatási és bérszakadék továbbra is jelentős. A nők foglalkoztatási rátája messze elmarad a férfiakétól. Az anyaság még mindig jelentős hatást gyakorol a munkaerőpiaci részvételre, ami a megfizethető gyermekgondozási szolgáltatások szűkösségével, a hosszú szülői szabadsággal, a rugalmas munkafeltételek szűk körű alkalmazásával és a hosszú távú ellátást biztosító létesítmények hiányával is összefügg. 2016-ban a háromévesnél fiatalabb gyermekek mindössze 4,7 %-a járt bölcsődébe. Bár a népesség kis hányadát teszik ki, az alacsony képzettségűek foglalkoztatási rátája jóval elmarad a közepesen és magasan képzettek foglalkoztatási rátájától. A fogyatékkal élők foglalkoztatási rátája az európai uniós átlag alatt van, annak ellenére, hogy a munkanélküliség még soha nem volt ilyen alacsony, és jellemző a munkaerőhiány, ami elősegíthetné a fogyatékkal élők jelentette potenciál kihasználását. A korlátozott kapacitások miatt az állami foglalkoztatási szolgálatok jelenleg nem tudnak személyre szabott, folyamatos támogatást nyújtani az álláskeresők számára. Az állami foglalkoztatási szolgálat bevonási és aktiválási kapacitásainak növelése hatékony és jól irányzott aktív munkaerőpiaci intézkedésekkel és személyre szabott szolgáltatásokkal kiegészülve hozzájárulna e csoportok részvételének növeléséhez. A munkaerőpiaci hozzáférés a digitális készségekre is kiterjedő továbbképzési kezdeményezések révén is javítható lenne.

- (15) A 2018. évi európai szemeszter keretében a Bizottság elvégezte a Cseh Köztársaság gazdaságpolitikájának átfogó elemzését, és azt közzétette a 2018. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2018. évi konvergenciaprogramot és a 2018. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években a Cseh Köztársaságnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Figyelembe vette nemcsak a programoknak a Cseh Köztársaság fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy azok megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő nemzeti döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (16) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2018. évi konvergenciaprogramot, és azt a véleményt fogalmazta meg, hogy a Cseh Köztársaság várhatóan megfelel majd a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek,

AJÁNLJA, hogy a Cseh Köztársaság 2018-ban és 2019-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Javítsa az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, különösen a nyugdíjrendszer fenntarthatóságának javítása által. Kezelje a közbeszerzési gyakorlatok hiányosságait, különösen a minőség alapú verseny lehetővé tételével és korrupcióellenes intézkedések végrehajtásával.
2. Csökkentse a beruházásokkal kapcsolatos adminisztratív terheket, többek között az infrastrukturális beruházások engedélyezésének felgyorsítása révén. Szüntesse meg a kutatást, fejlesztést és innovációt akadályozó szűk keresztmetszeteket, különösen a hazai vállalkozások innovációs kapacitásának növelése révén. Erősítse meg az oktatási rendszer minőségi, inkluzív oktatás biztosítását lehetővé tevő kapacitásait, többek között a tanári szakma presztízsének növelése révén. Mozdítsa elő a nők, az

alacsony képzettségűek és a fogyatékkal élők foglalkoztatást, többek között az aktív munkaerőpiaci intézkedések hatékonyságának javításával.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*